שאם חסר אחת מן המתנות לא עשה כלום:

ת"ר שבע הזאות שבפרה שעשאן בין שלא לשמן בין שלא מכוונות (אל נכח פני אהל מועד) פסולות, ושבפנים ושבמצורע שלא לשמן פסולות שלא מכוונות כשרות והתניא גבי פרה שלא לשמן פסולות שלא מכוונות כשרות אמר רב חסדא ל"ק הא רבי יהודה הא רבנן דתניא מחוסרי כפרה שנכנסו לעזרה בשגג חייב חטאת במזיד ענוש כרת ואין צ"ל טבול יום ושאר כל הטמאים וטהורים שנכנסו לפנים ממחיצתן להיכל כולו בארבעים מבית לפרכת אל פני הכפרת במיתה, רבי יהודה אומר כל היכל כולו ומבית לפרכת בארבעים ואל פני הכפרת במיתה במאי קא מיפלגי בהאי קרא ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא בכל עת אל הקדש מבית לפרכת אל פני הכפרת אשר על הארון ולא ימות רבנן סברי אל הקדש בלא יבא מבית לפרכת ואל פני הכפרת בלא ימות ור' יהודה סבר אל הקדש ומבית לפרכת בלא יבא ואל פני הכפרת בלא ימות מ"ט דרבנן אי ס"ד כדקאמר ר' יהודה לכתוב רחמנא אל הקדש ואל פני הכפרת ולא בעי מבית לפרכת ואנא אמינא היכל מחייב מבית לפרכת מבעיא מבית הפרכת דכתב רחמנא למה לי ש"מ במיתה ור' יהודה אי כתב רחמנא אל הקדש ולא כתב מבית לפרכת הוה אמינא מאי קודש מבית לפרכת אבל היכל לא נמי לא, ורבנן ההוא לא מצית אמרת דהיכל כולו איקרי קודש שנאמר והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים ורבי יהודה מ"מ אי ס"ד כדקא אמרי רבנן לכתוב רחמנא אל הקדש ומבית לפרכת ולא בעי אל פני הכפרת ואנא אמינא מבית לפרוכת במיתה אל פני הכפרת מבעיא אל פני הכפרת דכתב רחמנא למה לי ש"מ אל פני הכפרת במיתה מבית לפרכת באזהרה ורבנן ה"נ דלא צריך והאי דכתב רחמנא אל פני הכפרת למעוטי דרך משפש כדתנא דבי ר"א בן יעקב אל פני הכפרת קדמה זה בנה אב כל מקום שנאמר פני אינו אלא פני קדים ורבי יהודה לימא קרא פני מאי אל ש"מ אל דוקא ורבנן אל לאו דוקא *ורבי יהודה דאמר אל פני הכפרת דוקא והוה אל נכח נמי דוקא *ורבנן מדהתם לאו דוקא ה"נ לאו דוקא, מתקיף לה רב יוסף לרבי יהודה מדאל דוקא *(אל נכח) נמי דוקא אלא דמקדש שני דלא הוה ארון וכפורת ה"נ דלא עביד הזאות אמר רבה בר עולא אמר קרא וכפר את מקדש הקודש מקום המקודש לקודש אבא אמר הא והא רבנן הא

*אל נמי דוקא ל"ק

להיכל כולו בארבעים · הקשה ה"ר מהא דתנן בפרק בתרא דתמיד (דף לג:) בזמן שכ"ג נכנס להשתחוות נכנס [שלשה] אוחזין בו א' מימינו וא' משמאלו ואחד באבנים טובות וכו' הגביה לו הפרוכת נכנס והשתחוה ויצא נכנסו אחיו הכהנים והשתחוו ויצאו אלמא (לבית קדשי הקדשים) שרי ותירץ ר"ת דהשתחואה דרך עבודה היא · מ"ר: **למעוטי** דרך משופע · ולר"ת (נ) פסוק ליה מדכתיב ואל יבא דמשמע דרך ביאה כדמפרשינן בפ"ב דשבועות (דף יז:) מאי שנכנס דרך גגין להיכל וי"ל התם (ח)כשפיחת בתקרה איירי אבל הכא לשנכנס דרך עליה שהיה בעליית בית קדשי הקדשי' שבו היו משלשלין את האומנים בתיבות דרך ביאה היא ולכך נפקא לה כמו שפירש בקונטרס כאן שחתר את החומה שלפני ולפנים ועשה פתח בדרום או בצפון ונכנס ולא נכנס בפתח שבמזרח שיהיו פניו למערב ועוד פי' בקונטרס א"נ נכנס בפתח מזרח וצדד באלכסון והלך בצדדין לא מיחייב דלפני בעינן שיהו פניו אל פני מזרחית של כפורת אבל בזבחים בפרק המזבח (דף סב:) מפרש (התוספות) דרך משופע כשהולך על שפה אחורי בית הכפרת כדאמרי' בסוף איזהו מקומן (שם נה:) שנים לצרבר וה"ר יעקב מאורלינ"ש הקשה מההיא דס"פ המזבח (שם סב: ושם ד"ה נא) גבי דם שנכנס לפנים דאמרי' יאמר אל הקדש ואל יאמר פנימה ומשני לא נצרכה אלא לדרך משופע ופריך והא הבאה כתיב ביה אלמא ממעטינן דרך משופע מדכתיב ביה הבאה ויש לחלק בין הבאת דם להבאת גוף אדם · מ"ר:

שאם חסר מ] [אחת] מכן לא עשה כלום · "אין לי אלא מתן שבעה שבפרוכת הוא דעיכבו שאין מתן שבע מעכבין בכל מקום כגון פרה אדומה ובהמה דמצורע והכי מס' לה בזבחים בפ' ב"ש (דף לט.) יא]מזבח לרבות יב] במזבח הזהב שאם חיסר פסל אע"ג דאמר ר' תורה אור מתנות דמזבח החיצון לא מעכבין כדאמרי' במסכת קמייתא דסנהדרין (ד' ה:) וכפר וכפר וכפר אפי' ג' מתנות ואפי' ב' ואפי' אחת יג] ת"ל כ יעשה מרבינן כל עשיותיו שיעכבו מרישיה דקרא ועשה לפר (ועשה כאן) דרשינן (אלא) לפר לרבות פר יוה"כ ובשחיטת קדשים בפרק ב"ש פריך למאי הילכתא אי נימא לעכב עיכובא חוקה כתיב בה ומשני לא נצרכה לשפיכת שירים דלא כתיבי בפר יוה"כ ועוד מילי אחרנייתא יד] כאשר עשה לפר" לרבות פר כהן משיח שאם חיסר אחת ממתנותיו פסל, "החטאת" לרבות שעירי עבודת כוכבים של ציבור כדכתיב בפרשת שלח לך וכי תשגו וגו' טו] בעבודת כוכבים מדבר ואותן שעירים טעונין הזיה על הפרכת ועל מזבח הזהב דרשי' בת"כ האי "חטאת" לרבות שעירי עבודת כוכבים : טז] שלום דפרה · שלא לשמן פסולות דכתיב ביה "חטאת היא" יז]: שלא מכוונות · שלא היו כנגד פתחו של היכל יח] פסולות דכתיב בה חוקה ואל נכח : ושבפנים · כגון דיוה"כ ופר כהן משיח ופר העלם דבר ושעירי עבודת כוכבים : ושבמצורע · בשמן נקטר (א) משמן של מצורע יט] : שלא לשמן פסולות · שבפנים חטאת כתיב בהו ושל מצורע לקמיה מוקי' לה(ב) להאי שלא עשו לו לשם חובה להכשיר בקדשים : שלא מכוונות כ] · בין מזרח למערב כשרות (ג)דלא כתיב בהו אל נכח : הא רבי יהודה הא רבנן · בשיפא דמילתא מפרש לה : ענוש כרת · דכל זמן שלא הביא כפרתו לא יצא מידי טומאתו כא] נפקא לן מקרא דהכא" איש (איש) אשר יטמא ולא יתחטא (במדבר יט) בדמים כלומר אם מחוסר כפורים הוא שצריכין כב] דמים ולא הביאם ונכנס למקדש ונכרתה, אתה אומר בדמים הוא, כג] לא נתחטא במי נדה כשהוא אומר "מי נדה לא זורק עליו "הרי טמא" אמורין הא מה כד](ת"ל) ולא יתחטא בדמים כה] להביא "את המחוסר כפרה ואין צ"ל טבול יום דנפקא לן כו]מהתם מעוד טומאתו בו ושאר כל הטמאין שחייבין : ומסורין שנכנסו לפנים ממחיצתן · י"א אמה מקום דריסת רגלי ישראל: להיכל כולו · אם נכנס שם: בארבעים · מלקות משום דכתיב "ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'" (ויקרא טז) : מבית לפרכת · לפני ולפנים שם כט]ארון "ואל פני הכפרת" נמי היינו מבית לפרכת אלא שהלך עד לפני הארון : (ד) ל] בארבעים : ואל פני הכפורת · שהלך עד לפני הארון במיתה לא] : בכולה · יהא היכל בכלל מבית לפרכת דלא נכנס לשם אלא דרך היכל ומעטה ביאת היכל קם ליה במלקות : לאו נמי לא · אפילו לאו נמי ליכא : בין הקדש · היינו לב] היכל : אל פני הכפרת בכולה · דמיחייב מיתה אי מטעה שנכנס מבית לפרכת מיחייב מיתה וקא בכלל מבית לפרכת פני הכפרת : למעוטי דרך משופע · כגון לג] (משופע)שחתר החומה של לפני ולפנים ועשה פתח בדרום או בצפון ונכנס ולא נכנס בפתח שבמזרח שיהא פניו למערב א"נ נכנס בפתח לד] וצידד באלכסון והלך לצדדין לא מיחייב דאל פני בעינן שיהא לה] (פניו)אל (פני) מזרחו של כפרת · משופע כמו משובש דפי"א ובי"ת מתחלפין דכתיב (ישעיה יג) "אשפה וכתיב (ישעיה מ) נשבה בו : זה בנה אב · לו](הקדשה)אב ומלמד לכל "פני" שבתורה דקדים הן כי היכי דהאי פני כתיב קדמה והשתא מפרש להאי דאמרן לעיל הא ר"י הא רבנן : לרבי יהודה דאמר אל פני הכפרת דוקא דבמיתה, ומבית לפרכת לאו דוקא ה"נ "אל נכח" דוקא הלכך שלא מכוונות פסולות ולרבנן מדאל פני לאו דוקא ה"נ "אל נכח" לאו דוקא הלכך כשרות : אל נמי דוקא · בתמיה כלומר "אל פני הכפרת" דיוה"כ נמי מי הוי דוקא, הא דוקא הוא, מקדש שני דלא הוי ארון וכפרת דאמרינן במסכת יומא (דף נב:) דיאשיהו גנזו ס"ל דלא מזה והא אמרינן במסכת יומא (שם) דמזה : מקום המקודש לקדש · ארון על מקום הארון מזה אפילו ליכא ארון :

*)נ"ל בשתי שמות פו] הא

שיטה מקובצת

א] שבע הזאות שבפרה פרש"י דכתיב חטאת וקשה שהרי בזבחים מצריך קראי לכל החטאות ולא גמר חד מחבריה לכך נראה לומר משום דכתיב חוקה : ב] תיבות אל נכח פני אהל מועד נמחק: ג] שלא מכוונות כשירות אבל לגבה בעינן מכוונות משום דכתיב לפני ה' ... ולא נהדרו דהוו תרוו (סיום כפורים) שלא לשמה החטאת קריה רחמנא ... [גבי יו"כ] כתיב בה והוא חוקה ... מדכתיב בפרה אל נכח ... ד] הא רבי יהודה והא רבנן פ"ה לר"י דאמר אל פני הכפורת דוקא ... ה"נ אל נכח לאו דוקא הלכך כשרות ... (מכוונות) ... אל נכח דוקא לענין אלפני הכפורת ...

חזרא בתורת כהנים : יב] לרבות מתן ארבע במזבח : יג] ואפילו אחת הס"ד ומה"ד ת"ל כן יעשה מרבויא דקרא מרבינן כל עשיותיו שיעכבו הס"ד ומה"ד ועשה לפר הוא דרשינן אלא : יד] אחרנייתא כדמפרש התם כאשר : טו] תו' ובעבודת : טז] שבע הזאות : יז] חטאת היא והזאות ששנה שלא לשמה פסולה : יח] של היכל שהיה עומד בהר המשחה ומתכוון כנגד פתח ההיכל פסולות דכתיב בה חוקה ואל נכח פני אהל מועד הס"ד ומה"ד ושבפנים כגון פר ושעיר דיוה"כ : יט] מצורע מזה ז' הזאות כנגד בית קדשי הקדשים וכן מפורש מדכתיב וטבל מן השמן באצבעו לפני ה' בת"כ : כ] ניתנו לענין קדשים הפרוכת : כא] מכוונות נ"א כנגד בית קדשי הקדשים כשרות משום דלא כתיב בהו : כב] טומאתו תנא לן בספרי : כג] שצריכין כפרת דמים : כד] או אינו אלא : כה] מה אני מקיים ולא יתחטא : כו] ברמים הס"ד ומה"ד להביא : כז] לן נמי התם : כח] להיכל כולו חייבת כו' נמחק : כט] ששם הארון : ל] לפני הארון במיתה דכתיב ולא ימות כי בענן אראה תו' הס"ד ומה"ד מבית לפרכת אם נכנס שם ולא הלך עד פני הכפורת בארבעים : לא] במיתה מבית לפרוכת מבעיא הא : לב] היינו נמי היכל : לג] תיבת משופע נמחק : לד] בפתח מזרח וצידד : לה] שיהיו פניו אל פני : לו] אב · זה בנה הקדוש ברוך הוא [אב] ותיבת הקישה נמחק : לז] וא"ת למה לי מעטא דאל פני הכפורת היתור : לח] התם מיירי כשעשה ותיקרה אבל הכא מיירי לכשנכנס :

[עלית] ולא ימות ולא קאי אל הקדש מבית לפרוכת תוך האדרבה אנו רואין היפך הדברים ... אל פני דוקא ודאל פני ממעטי דרך משופע דסבירא להו הא דרבי אליעזר בן יעקב ור"י ... אל פני הכפורת לסידרשה בלא ימות ולא אל הקדש ומבית לפרוכת לכך ... נמי אית ליה הא דראב"י ומשמע ליה לרבי יהודה דלא אצטריך ליתורא להכי ... אל פני נפקא השתא ניחא דקא תלי לר' יהודה מדאל פני הכפורת דוקא דמשמע ליה ... אל נכח פני אהל מועד שכמו שמיעט דרך משופש ממשמעות פני כך ימעט שלא ... ממשמעות פני אבל לרבנן דאצטריך להו יתורא להכי לית להו פני דוקא כמו כן ... דוקא · נ"ל בתוך : ה] ענוש כרת פרש"י דנפקא לן בספרי כו' והר"ש בר שמשון מפרש ... שהרי בתלמוד שלנו דריש ליה מטמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות ... ו] וטהורים שנכנסו לפנים כו' פ"ה מקום דריסת רגלי ישראל דהיינו י"א אמה ולא נהירא ... מעלה מדרבנן שהרי בשחיטת הפסח נתמלאות כל העזרה כולה אנשים וכן זקני ירושלים ... ולולביהם בידיהם וכן לקמן מגביהין את השולחן ואומר להם ראו כו' ואמר ר' שמשון ... מפרש טהורים שנכנסו לפנים ממחיצתם דהיינו ההיכל · תו"ח : ז] עיין בהשמטות ... דרך משופש ללשון ראשון שבקונטרס קשה מפ"ב דשבועות [דף יז ע"ב] וללשון שני ניחא א"נ ... מ"ס מכרון סיטום ונ"ס :

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה ושבמצורע וכו' נשמן של : (ב) ד"ה שלא לשמן וכו' מוקים לה דפסולות לכתיל : (ג) ד"ה שלא מכוונות וכו' כשרות לא"ג דכתיב בהו : (ד) ד"ה מבית לפרוכת וכו' שלהן הס"ד ואח"כ מ"ה מבית לפרוכת בארבעים ואל פני וכו' במיתה הס"ד ואח"כ מ"ה מבית לפרוכת מבפנים הכל :

גליון הש"ס גמ' הנכנים ובמצורע · עיין לקמן דף עד ע"ב תוספות ד"ה אימא ;